



Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 18. september 2020

Sak: 2020/0537
Klager: Odda Energi Nett AS
Advokat: Agnete B. Sommerset

Energiklagenemndas medlemmer:

Henrik Bjørnebye, Helle Grønli og Morten Sundt

1 Innledning

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») traff 30. januar 2020 vedtak om avslag på søknad fra Odda Energi Nett AS (heretter «klager») om dispensasjon for KILE-ordningen som følge av utkobling av Åsen koblingsanlegg 8. mai 2019. KILE omhandler kvalitetsjusterte inntektsrammer for ikke levert energi. Nettselskapenes årlige inntektsramme kvalitetsjusteres som følge av kostnader for avbrudd som skyldes feil eller planlagte utkoblinger. Formålet med ordningen er å gi nettselskapene økonomiske incentiver til å foreta riktige avveininger mellom kostnader i eget nett og kundens avbruddskostnader sett ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv.
- (2) I vedtaket la RME til grunn at de økonomiske konsekvensene av utkoblingen ikke var tilstrekkelig store, herunder at klager ikke stod i fare for å få en urimelig lav avkastning over tid, og at det derfor ikke forelå et særlig tilfelle som kunne begrunne at det ble gitt dispensasjon.
- (3) Vedtaket ble påklaget i klage datert 11. mars 2020 fra Odda Energi Nett AS representert ved advokat Håkon Andreas Rigels fra KS Bedrift. RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke gav grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 24. juni 2020.

2 Sakens bakgrunn

I søknad datert 25. oktober 2019 søkte klager om fritak for KILE påført selskapet i forbindelse med en utkobling i Åsen koblingsanlegg den 8. mai 2019. Årsaken til utkoblingen var en brann i koblingsanlegget på en av Statkraft Energi AS' (heretter

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

"Statkraft") kabelavganger mot generator 1 i Tysso 2. Brannen er antatt å skyldes en feil ved Statskrafts elektriske anlegg (kabelavgangen).

- (4) Statkraft har ikke inntektsramme knyttet til kabelen mellom Åsen koblingsanlegg og generator 1 i Tysso 2. Det er derfor nærmeste konsesjonær med inntektsramme som ilegges ansvar for rapportering av KILE. I dette tilfellet er det Odda Energi Nett AS.
- (5) Den aktuelle utkoblingen førte til at en industrikunde måtte kjøre med lavere last og klager beregnet at KILE forbundet med hendelsen 8. mai 2019 var på ca. 2,9 millioner kroner, men med forbehold om endringer i beløpet.
- (6) I e-post datert 24. januar 2020 sendte klager ytterligere informasjon og anførsler til RME.
- (7) I vedtak datert 31. januar 2020 avslo RME søknaden om fritak for KILE. RME fremholder at dispensasjon bare kan gis når de økonomiske konsekvensene er så store at selskapets avkastning sett over tid vil bli urimelig lave. Videre viser RME til sin tidligere praksis hvor det kun er gitt dispensasjon et fåtall av ganger. Det har da vært begrunnet med at de økonomiske konsekvensene har vært tilstrekkelig store til at selskapene ikke kan oppnå en rimelig avkastning over tid. RME har praktisert regelverket slik at de først har vurdert de økonomiske konsekvensene. Dersom disse kvalifiserer til at det kan gis dispensasjon, har RME vurdert om det er noe som taler mot at dispensasjon blir gitt. I den aktuelle saken vurderte RME klagers avkastning i perioden 2009-2018 samt hvorvidt total KILE for klager i 2019 tilsvarte en økonomisk belastning som samlet var uvanlig høy i forhold til det andre nettselskap har opplevd. RME kom til at klager ikke var rammet usedvanlig hardt av KILE-ordningen sett i forhold til andre selskaper, verken målt opp mot året 2019 isolert eller over perioden 2004-2018.
- (8) På denne bakgrunn ble det fattet vedtak med følgende konklusjon:

"Vi vurderer saken slik at de økonomiske konsekvensene av utkoblingen av Åsen koblingsanlegg 8. mai 2019 kan dekkes innenfor de rammer forskrift om kontroll av nettvirksomhet gir. I denne saken foreligger det etter vårt syn ikke et særlig tilfelle som gir grunnlag til å gi dispensasjon fra regelverket. Vi avslår derfor OENs søknad om dispensasjon fra den økonomiske virkningen av KILE-ordningen."
- (9) Vedtaket ble påklaget i klage datert 11. mars 2020 fra Odda Energi Nett AS, etter at RME hadde innvilget forlenget klagefrist. RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke gav grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 24. juni 2020.
- (10) Klager har i brev datert 25. juni 2020 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (11) I e-post datert 1. juli 2020 ba advokat Rigels om utsatt frist til 21. august 2020 for å inngi kommentarer til RMEs innstilling. Slik fristutsettelsen ble gitt.
- (12) I brev datert 21. august 2020 innga ny advokat i saken, Agnete B. Sommerset fra Samfunnsbedriftene (tidligere KS Bedrift), nye merknader i saken på vegne av klager.

- (13) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 7. september 2020.

3 Partens anførsler

- (14) Klager har i den opprinnelige søknaden, klagen og senere merknader i det vesentlige anført:
- (15) RMEs vedtak hvor det gis avslag på søknad om fritak for KILE er ugyldig på grunn av mangler ved skjønnsutøvelsen.
- (16) Utgangspunktet er at dispensasjonsadgangen i kontrollforskriften § 18-2 er undergitt forvaltningens frie skjønn. Det frie skjønn begrenses allikevel av det generelle kravet om at et forvaltningsvedtak må bygge på lovlige og relevante hensyn, samt at det ikke må foreligge mangler ved skjønnsutøvelsen.
- (17) RME har vurdert saken etter en såkalte to-trinns tilnærming, hvor de først vurderer om de økonomiske konsekvensene for selskapet vil være så store at selskapet sannsynligvis ikke vil kunne oppnå en rimelig avkastning over tid. Dersom dette er tilfellet kan det gis dispensasjon, med mindre det er noe som taler mot at dispensasjon blir gitt. Forskriftens ordlyd legger ikke opp til at det bare er bestemte forhold, for eksempel inntektsrammen, som skal kunne medføre fritak for KILE. Forvaltningen må derfor gjøre en konkret vurdering av den enkelte søknad om fritak. Klager mener at RMEs vedtak bygger på en for snever vurdering sett i lys av de krav som stilles til forvaltningens utøvelse av det frie skjønn.
- (18) Klager er enig i at dispensasjonsadgangen bør praktiseres strengt, men mener at KILE påført av tredjepart bør kunne gi grunnlag for dispensasjon etter kontrollforskriften § 18-2. Klager mener at det bør skilles mellom feil påført av tredjepart tilkoblet nettet og KILE påført av andre tredjeparter. For KILE påført av tredjepart tilkoblet nettet har nettselskapet liten eller ingen anledning til å forebygge utkobling. Dette i motsetning til feil som skyldes andre tredjeparter, for eksempel graveuhell, der nettselskapet har større muligheter til både å forbygge feilene og redusere utkoblingstiden.
- (19) Klager kunne ikke klandres for brannen eller påvirke nedkoblingstiden. Brannen innebar betydelige negative økonomiske konsekvenser for klager. KILE på 2,4 millioner kroner utgjør mer enn 30 % av driftsresultatet hos klager i 2019. (Summen er justert etter opprinnelig søknad til RME datert 25. oktober 2019.)
- (20) Det er tredjepart som er ansvarlig og som kan planlegge tiltak som kan redusere den totale risikoen for brann og tilhørende avbruddslengde. Det er klagers oppfatning at klager selv ikke har gjort feilprioriteringer eller valgt å drive nettet med en risiko for avbrudd som kunne vært redusert gjennom tiltak fra klager selv. Klagers forberedelser, beredskap og oppfølging hadde ingen betydning for KILE-belastningen. KILE som insentivordning hadde dermed i dette konkrete tilfellet ingen betydning og klager var prisgitt det vedlikehold og den beredskap som Statkraft i dette tilfellet var ansvarlig for. Det oppleves derfor som urimelig at klager skal belastes med en KILE-kostnad som utgjør mer enn 30 % av klagers driftsresultat.
- (21) Prosessrisikoen for klager knyttet til å forfølge et sivilrettslig krav om erstatning for KILE overfor Statkraft vurderes å ikke være bedriftsøkonomisk forsvarlig, noe som taler for fritak for KILE i denne saken.

- (22) Klager anfører videre at KILE forbundet med utkoblingen den 8. mai 2019 utgjør 61 % av estimert resultat i regionalnettet for 2019. Videre at forventet uttak fra regionalnettet er forventet å øke betydelig fremover og dette vil føre til økt KILE-eksponering. Dersom KILE påført av en tredjepart skal belastes klager vil det redusere klagers mulighet til å drive regionalnettet på en forutsigbar og økonomisk bærekraftig måte.
- (23) RME legger stor vekt på fremstillingen av hendelsesforløpet i Statskrafts egen granskning. Klagers ansatte som var involvert ble intervjuet, men fikk ikke anledning til å verifisere fremstillingen eller komme med kommentarer til ferdig utkast.
- (24) At Statskrafts sikringsarbeid tok unødvendig lang tid har ikke noe med mangelfull kommunikasjon mellom klager og Statkraft å gjøre. Etter klagers syn skyldes dette heller dårlig intern kommunikasjon i Statkraft. Det var således Statskrafts egne rutiner/instruksjoner som medvirket til at det tok lang tid før en kunne slippe brannvesenet inn i koblingsstasjonen for å slukke brannen.
- (25) Klager gjorde det som stod i deres makt for å begrense skade og tap ved hendelsen. Hvis formålet bak KILE er at den skal gi insentiver til å handle samfunnsøkonomisk rasjonelt, må aktørene kunne påvirke utfallet av hendelser ved å foreta egne handlinger.
- (26) Når feilen var på en annen anleggseiers nettkomponent i et felles anlegg og således utenfor klagers kontroll, er det urimelig at klager får den økonomiske belastningen/KILE. Dette gjelder særlig ettersom Statkraft sin konsesjon ikke omhandler deres eget ansvar for feil i slike fellesanlegg. De har altså ikke det samme insentivet til å agere samfunnsmessig rasjonelt som nettselskapene, fordi KILE ikke vil berøre dem.
- (27) Klager mener at det er feil rettsanvendelse bare å se på økonomien. Dispensasjonsadgangen er generell, noe som betyr at det må være flere argumenter enn økonomi som kan tilsi dispensasjon. Dersom dispensasjonsadgangen skulle være så snever som RME praktiserer, burde regelverket ha presisert nettopp dette.
- (28) Å vise til forarbeidene til en forskrift som begrunnelse for å snevre inn en skjønnsmessig bestemmelse er ikke god rettsanvendelse. Videre er ikke RMEs praksis et argument i seg selv for at slik praksis er riktig. Dersom "særlige tilfeller" kun skulle betyde økonomiske virkninger av kvalifisert art burde dette fremgå av ordlyden i forskriften.

4 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

- (29) RME fremholder at KILE er et virkemiddel som skal bidra til at formålsbestemmelsen i NEM-forskriften etterleveres. Ved strømavbrudd reduseres avkastningen tilsvarende 60 prosent av de samfunnsøkonomiske konsekvensene av avbruddet, noe KILE-beløpene er et uttrykk for. Dersom et nettselskap gjennomfører et tiltak som reduserer konsekvensene av strømavbrudd, vil avkastningen isolert sett gå ned med 60 prosent av tiltakets kostnader. Samtidig vil avkastningen isolert sett øke tilsvarende 60 prosent av de reduserte KILE-beløpene tiltaket fører til. Dersom tiltaket koster mer enn gevinsten som oppnås vil avkastningen reduseres og motsatt. Dette skal bidra til at nettselskapene innretter seg samfunnsmessig rasjonelt.
- (30) KILE-ordningen er ikke en straffereaksjon, men en insentivordning som skal føre til at selskapene gjør samfunnsmessig rasjonelle valg i forkant, under og etter en hendelse.

- (31) Det kan gis dispensasjon fra inntektsreguleringen i særlig tilfeller, jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 18-2. Det finnes ingen spesifikke regler som gir anledning til å gi nettselskapene dispensasjon fra de økonomiske virkningene av KILE som følge av ekstraordinære hendelser eller hendelser som skyldes tredjepart. Dette ble vurdert ved innføringen av KILE-ordningen, men ble ansett ikke å være formålstjenlig. Derfor må man se hen til formålsbestemmelsen for omsetningskonsesjonsordningen i NEM-forskriften § 4-1 og de rettslige rammene for utformingen av inntektsrammereguleringen i § 4-5 når en vurderer om det kan gis dispensasjon fra KILE-ordningen. Det er derfor relevant å vurdere dispensasjon opp mot kravet om en rimelig avkastning over tid.
- (32) Det skal foretas en konkret vurdering av dispensasjonssøknader etter kontrollforskriften § 18-2. For å sikre likebehandling har RME funnet grunn til å konkretisere hvilke momenter som vurderes og hvordan disse momentene vurderes. Dette bidrar også til forutberegnelighet.
- (33) Med bakgrunn i hensynet til likebehandling, samt formålet med forskrift om kontroll av nettvirksomhet og KILE-ordningen, har RME lag til grunn en to-trinns tilnærming. Først vurderes det om de økonomiske konsekvensene er så store at selskapet sannsynligvis ikke vil kunne oppnå en rimelig avkastning over tid. Hvis det er tilfellet vurderes det om det er noe som likevel taler mot at dispensasjon blir gitt. Det er RMEs vurdering at dispensasjonsadgangen er knyttet til hele eller deler av de økonomiske virkningene av KILE, og at de økonomiske konsekvensene må være så store at selskapet ikke kan oppnå en rimelig avkastning over tid. Dette er den eneste begrunnelsen som kan gis for slik dispensasjon.
- (34) RME vurderer det slik at det ikke er et relevant moment om tredjepart som forårsaker en utkobling er koblet til nettet eller ikke. Selv om det kan være begrenset hvor mye nettselskapet kan påvirke KILE-beløpet når en hendelse som skyldes forhold hos tredjepart som er koblet til nettet først har oppstått, har nettselskapet ofte likevel en viss mulighet til å påvirke dette. I denne saken hadde for eksempel klager god beredskap. Dersom beredskap ikke hadde blitt igangsatt tidlig er det rimelig å anta at varigheten på utkoblingen ville vært lenger.
- (35) Klager har leveringsplikt til sine kunder uansett hvilke hendelser som oppstår eller hvem som er ansvarlig for dem. Det er klager som skal vurdere hvilke tiltak som er samfunnsmessig rasjonelle å gjennomføre sett i lys av konsekvensene ved avbrudd, for eksempel hvilken redundans det skal være i nettet eller om det kan være lønnsomt med reserveaggregater. RME mener at KILE-ordningen gir insentiver til å gjøre de samfunnsmessige rasjonelle tiltakene både i forkant av, under og i etterkant av alle typer hendelser, også denne. En generell dispensasjon fra slike hendelser som i denne saken, innebærer at alle økonomiske insentiver til å vurdere hvilke tiltak som er rasjonelle å gjennomføre, bortfaller.
- (36) Klager argumenterer for et fritak fra KILE-ordningen fordi det fremstår som urimelig at 40 prosent av KILE-beløpet knyttet til hendelsen vil bli belastet nettkundene. Dette baserer seg på en uriktig forståelse av hvem som bærer kostnadene. Et avbrudd som medfører KILE fører til at nettleien blir lavere, fordi selskapets tillatte inntekt vil bli lavere. En dispensasjon fra KILE-ordningen vil derimot medføre at kundene må dekke en økning i tillatt inntekt tilsvarende 40 prosent av KILE-beløpet gjennom en økning i nettleien.

5 Klagenemndas vurdering

- (37) Saken gjelder klage over avslag på søknad om dispensasjon fra KILE-ordningen fra Odda Energi Nett AS. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.
- (38) Spørsmålet for Energiklagenemnda er om brannen i Åsen koblingsanlegg 8. mai 2019 og de påfølgende økonomiske konsekvensene av KILE-kostnadene Odda Energi Nett AS pådro seg som følge av brannen, er et *særlig tilfelle* som kan gi grunnlag for dispensasjon fra KILE-ordningen, jf. forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffier (heretter "kontrollforskriften") § 18-2. Bestemmelsen lyder som følger:
- "Reguleringsmyndigheten for energi kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskrift og vilkår satt i konsesjoner gitt av Reguleringsmyndigheten for energi i medhold av energiloven."*
- (39) Klager har anført at RMEs vedtak er ugyldig på grunn av mangler ved skjønnsutøvelsen. Energiklagenemnda vil innledningsvis bemerke at nemnda kan prøve alle sider av saken, og kan fatte et nytt realitetsvedtak, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd.
- (40) Det følger av NEM-forskriften § 4-5 at RME skal fastsette årlige inntektsrammer for den enkelte konsesjonæren. Hvordan inntektsrammen fastsettes er nærmere beskrevet i kontrollforskriften kapittel 7 til 10.
- (41) KILE (kvalitetsjusterte inntektsrammer for ikke levert energi) er regulert i kapittel 9 i kontrollforskriften. I § 9-1 heter det at "*[å]rlig inntektsramme skal kvalitetsjusteres som følge av avbruddskostnader for tilknyttede sluttbrukere.*" Justeringen gjelder avbruddskostnader for avbrudd som skyldes feil eller planlagte utkoblinger. Formålet med ordningen er å gi nettselskapene økonomiske insentiver til å foreta riktige avveininger mellom kostnader i eget nett og kundens avbruddskostnader sett ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv. Ordningen skal fungere slik at det vil være lønnsomt for nettselskapene å gjennomføre tiltak som bedrer leveringspåliteligheten så lenge kostnaden av tiltakene er lavere enn forventet besparelse i KILE-kostnad. KILE-ordningen innebærer i praksis en nedjustering av nettselskapets tillatte inntekt når det oppstår strømavbrudd.
- (42) Etter kontrollforskriften § 18-2 kan RME i «*særlige tilfeller*» gi dispensasjon fra forskriften og vilkår i konsesjoner gitt av RME. Ordlyden taler i retning av at dispensasjonsadgangen er snever. Forarbeidene til dispensasjonshjemmelen for vilkår i omsetningskonsesjoner i energiloven § 4-1 fjerde ledd gir en viss veiledning for forståelsen av begrepet «*særlige tilfeller*», jf. Ot.prp. nr. 56 (2000-2001) s. 56. I likhet med det forarbeidene her legger til grunn, må det også etter kontrollforskriften § 18-2 foreligge kvalifiserte grunner for å dispensere fra forskriftens normalordning. I KILE-sammenheng tilsier dette utgangspunktet at dispensasjonsadgangen utgjør en sikkerhetsventil som særlig kan være aktuell i de tilfellene hvor KILE-ordningen fører til utilsiktede konsekvenser i strid med reglens formål.
- (43) KILE-ordningen er en integrert del av inntektsrammereguleringen. De overordnede målsetningene for denne reguleringen følger av NEM-forskriften. I henhold til NEM-forskriften § 4-1 har omsetningskonsesjonen «*som formål å sikre en samfunnsmessig rasjonell kraftomsetning og nettvirksomhet gjennom å legge til rette for et effektivt kraftmarked og en effektiv drift, utnyttelse og utvikling av elektrisitetsnettet. Det skal tas*

hensyn til allmenne og private hensyn som blir berørt.» NEM-forskriften § 4-5 legger følgende føringer for RMEs fastsettelse av inntektsrammen: «Inntekten skal over tid dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet.»

- (44) RME (tidligere NVE) har i saker vedrørende søknad om dispensasjon fra KILE-ordningen lagt til grunn en praksis hvor det bare foreligger særlige tilfeller der de økonomiske konsekvensene er så store at selskapets avkastning, sett over tid, vil bli urimelig lav. At en situasjon er ekstraordinær er etter nevnte forvaltningspraksis i seg selv ikke nok til at det skal gis dispensasjon.
- (45) Energiklagenemnda er enig i RMEs syn om at det må legges til grunn en streng praksis for å innvilge dispensasjon fra bestemmelser i kontrollforskriften i medhold av bestemmelsen i § 18-2. Nemnda er videre enig i at det ved avgjørelsen av om det foreligger «*særlige tilfeller*» er naturlig å ta utgangspunkt i en vurdering av om de aktuelle KILE-kostnadene vil føre til at konsesjonærens avkastning blir urimelig lav over tid. Dersom KILE-kostnadene fører til lavere inntekter enn det som legges til grunn i NEM-forskriften § 4-5, kan dispensasjon være aktuelt for å unngå utilsiktede konsekvenser av reglene.
- (46) Dette synet støttes også av en avgjørelsen fra Borgarting lagmannsrett, LB-2006-88356, som gjaldt spørsmål om dispensasjon fra KILE-ordningen. Lagmannsretten skriver følgende i dommen:

"Lagmannsretten finner at det sentrale ved vurderingen av om dispensasjon bør gis, er hvor alvorlige de økonomiske konsekvensene den aktuelle hendelsen har vært for selskapet. Dette følger etter lagmannsrettens syn av § 4-4 bokstav b) i energiforskriften [nå NEM-forskriften § 4-5] og av at KILE-ordningen er et element i et inntektsrammesystem som bygger på at selskapene skal ha en rimelig avkastning over tid, gitt kostnadseffektiv og noenlunde leveringssikker drift. Systemet med inntektsrammer innebærer således at selskapene skal ha ansvaret for kostnadseffektiv og leveringssikker drift og at de normalt må bære risikoen for hendelser som selskapet kanskje ikke er herre over. Det er i denne sammenheng også vesentlig at selskapenes inntektsgrunnlag skal vurderes over tid og at NVE bevisst valgte å ikke innføre en egen dispensasjonsregel for KILE-ordningen. Dette taler for at vurderingen bør knyttes til konsekvensene for inntektsrammen generelt, ikke bare til de faktiske KILE-ordningen ved den aktuelle ekstraordinære hendelse. Videre må det legges vesentlig vekt på at dispensasjonsadgangen skal anses som en sikkerhetsventil.

Lagmannsretten er derfor enig med staten i at det overordnede temaet ved vurderingen av dispensasjonsspørsmålet er om kostnadene totalt sett har fått vesentlige følger for selskapets inntektsramme sett over tid."

- (47) I sitt vedtak og i innstillingen til Energiklagenemnda, har RME redegjort for to-trinnsvurderingen som anvendes ved behandlingen av dispensasjonssøknader. Først vurderes det om de økonomiske konsekvensene er så store at selskapet sannsynligvis ikke vil kunne oppnå en rimelig avkastning over tid. Hvis det er tilfellet, vurderes det om det er noe som likevel taler mot at dispensasjon blir gitt.
- (48) Kontrollforskriften § 18-2 fremsetter at RME «*kan*» dispensere fra forskriften og enkeltvedtak «*i særlige tilfeller*». Ordlyden isolert sett er ikke til hinder for en

totrinnsvurdering av om det foreligger et særlig tilfelle og i så fall om dispensasjon bør gis. Etter Energiklagenemndas syn er det likevel mest nærliggende å se kriteriene «særlige tilfeller» og «kan» i sammenheng i den skjønsmessige vurderingen av om det bør gis dispensasjon. Nemnda viser i denne sammenheng til Rt. 2007 s. 257, som gjaldt dispensasjonsadgangen ved «særlige grunner» etter plan- og bygningsloven § 7.

- (49) Det sentrale spørsmålet i foreliggende sak er hvilke forhold som bør tas i betraktning ved dispensasjonsvurderingen etter kontrollforskriften § 18-2, enten vurderingen skjer i ett eller to trinn. Nemnda er som nevnt enig i RMEs syn om at det er naturlig å ta utgangspunkt i en vurdering av om KILE-kostnadene vil føre til at konsesjonærens avkastning blir urimelig lav over tid, sml. NEM-forskriften § 4-5. Ut ifra ordlyden i kontrollforskriften § 18-2 kan en riktignok ikke helt utelukke at det kan tenkes andre forhold som tilsier at det bør gis dispensasjon. Ettersom KILE-ordningen også omfatter situasjoner som er utenfor konsesjonærens kontroll, kan det ikke i seg selv være tilstrekkelig for dispensasjon at det har oppstått en uventet eller ekstraordinær hendelse. De økonomiske konsekvensene for konsesjonæren må uansett veie tungt. Etter nemndas oppfatning må det derfor foreligge helt spesielle forhold dersom en skal gi dispensasjon i et tilfelle hvor KILE-kostnadene ikke har ført til at konsesjonærens avkastning har blitt urimelig lav over tid.
- (50) Vurderinger foretatt i andre tilsvarende saker, herunder vurderingen av de økonomiske konsekvensene, er relevant for avgjørelser etter kontrollforskriften § 18-2. Videre er det relevant å se hen til om nettselskapet har gjort det som kan forventes for å unngå KILE, samt om det foreligger andre forhold som kan tilsi at det er tale om et særlig tilfelle.
- (51) RME har vurdert de økonomiske konsekvensene KILE-ordningen har hatt for klager som følge av brannen 8. mai 2019. Blant de fem sakene hvor det tidligere er gitt dispensasjon, har RME vist til at selskapet med lavest økonomisk konsekvens over tid, hadde en nedgang i avkastningen på 3,1 prosentpoeng målt i forhold til avkastningsgrunnlaget.
- (52) RME har lagt til grunn at de økonomiske konsekvensene over tid for klager i denne saken, isolert sett for regionalnettet, utgjør en nedgang i driftsresultatet på 1,75 prosentpoeng målt i forhold til inngangsverdien på avkastningsgrunnlaget for regionalnettet i 2019.
- (53) For klager i foreliggende sak er de økonomiske konsekvensene over tid langt lavere enn de som i tidligere saker har vært vurdert som tilstrekkelig store til at det kan gis dispensasjon. Når KILE-beløpet her har medført relativt lave økonomiske konsekvenser for klager vurdert i forhold til KILE-belastningen andre nettselskaper har hatt, både i perioden 2004-2018 og for året 2019 isolert sett, må det etter Energiklagenemndas syn foreligge helt spesielle forhold dersom en skal gi dispensasjon.
- (54) En brann kan, på samme måte som ekstreme værforhold, føre til KILE-kostnader som nettselskapene må ta høyde for. I tillegg til mulige forebyggende tiltak, kan en også tenke seg nærmere avtaleregulering av ansvarsforholdene overfor aktører med nettilknytning.
- (55) At klager har bedømt prosessrisikoen ved å kreve KILE-kostnadene dekket av Statkraft etter alminnelige erstatningsregler som for stor, kan etter nemndas syn ikke gi grunnlag for å få dispensasjon fra KILE-ordningen.

- (56) KILE ble belastet klager som nærmeste konsesjonær som følge av at Statkraft ikke har inntektsramme knyttet til kabelen mellom Åsen koblingsanlegg og generator 1 i Tyssø 2. At dette oppleves av klager som urimelig gir etter nemndas syn ikke grunnlag for dispensasjon fra KILE-ordningen. Mer grunnleggende spørsmål om KILE-ordningens utforming og fordelingsvirkninger må eventuelt reises i forbindelse med mulige endringer av regelverket, og kan ikke i seg selv gi grunnlag for dispensasjon fra gjeldende regelverk.
- (57) Energiklagenemnda kan på denne bakgrunn ikke se at brannen i Åsen koblingsanlegg 8. mai 2019 og de påfølgende økonomiske konsekvensene av KILE-kostnadene Odda Energi Nett AS pådro seg som følge av brannen, er et særlig tilfelle som kan gi grunnlag for dispensasjon fra KILE-ordningen.

6 Vedtak

- (58) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

- 1. Klagen tas ikke til følge.**
- 2. Vedtak 201912513-3 fattet av Reguleringsmyndigheten for energi 30. januar 2020 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 18. september 2020

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Helle Grønli
Nemndsmedlem

Henrik Bjørnebye
Nemndsmedlem

Dokumentet er godkjent elektronisk